

නිරෝගීව සිටින්නට
අපේ ඉලුත්තුමයි
අපේ ගෙවන්නින්නා

Health
Promotion
Bureau

Scaling up Nutrition
People's Forum
Civil Society Alliance - Sri Lanka

Nutrition Division
Ministry of Health

පෝෂණ අංශයෙන්...

අහාර මිනිසාගේ මූලික අවශ්‍යතාවයක් වන අතර පෝෂණය තීරණය කරන ප්‍රධාන සාධකයි. නමුත් වර්තමාන සමාජයේ පවතින සමාජ ආර්ථික රටාවත් හේතුවෙන් පෝෂණ සුරක්ෂිතතාවය පවතිලු තුළින් ක්‍රමයෙන් ඇඩුවෙමින් පවතියි.

තවද සිති, මුණු හා තෙල් අධික අහාර පරිහැළුනය සමාජය තුළ අධික වශයෙන් ප්‍රහැරිය වෙමින් පවතී. මෙම අහාර රටාව සම්ග අත්‍යවශ්‍ය වන විටමින් හා බහිජ ලබන ගරීරයට ලැබේන්නේ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා ඇඩුවෙනි.

ගෙවනු වගාව මෙම ගෙවුම්වට ඉතා කිඳීම විසඳුමකි. ගෙවත්තක ක්ෂේෂ පෝෂක අඩංගු වන අහාර වර්ග වන ව්‍යුවල්, පළතුරු හා පළා වර්ග ආදිය පහසුවෙන් වගා කර ගත හැකි වෙයි. ගෙවනු වගාවක තීරුත එම මතින් පෝෂණ අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ වනවාට අමතරව ප්‍රවෙශේ අය අතර සම්ගිය හා සනුවීන් කටයුතු කිරීම වැනි ගුණාංගද ගරීරයට ව්‍යායාම ලැබීම වැනි සෞඛ්‍යමත් යහා පුරුදු ද පුරුණ කර ගත හැකි වේ.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ පෝෂණ අංශය විසින් සම්පූර්ණ “අලේ පෝෂණය අලේ ගෙවන්ගෙන්” යන ප්‍රකාශනයෙන් අපට ගෙවන්නේ පහසුවෙන් වගා කර ගත හැකි අහාර බෝග වර්ග සහ විනි පෝෂණමය හා සෞඛ්‍ය විද්‍යාත්මක වැදගත්කම විස්තර කෙරේ.

වෙද්‍ය ලක්මීනී මාගොඩරත්න

ප්‍රජා වෙද්‍ය විශේෂයු

අධ්‍යාපක්ෂ

පෝෂණ අංශය

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

සනුලි: අත්තම්මේ, අත්තම්මාට වයස අවුරදු 70ක් වෙළත් අත්තම්මා නිරෝගීව ඉන්නවා.

එ්ත් අපේ තාත්තා, දැන්ම ම ගෙධිවලට බෙහෙත් බොහෝවනේ.

එ ඇයි අත්තම්මේ?

අත්තම්මා: දුවේ, එචාට බලපාන ප්‍රධාන තේතුව තමයි අපි කන කැම.

සනුලි: එ කොහොමද අත්තම්මේ?

අත්තම්මා: දුවේ, අප එ කාලේ කැවේ තමිඩු හාලේ හරි, නිවුති හාලේ හරි, බත්. එ වගේම ගෙවත්තේම වටපු අශ්‍රත් ව්‍යුවත්, පළතුරු.

සනුලි: ඉතින අත්තම්මේ ඇයි අපිට එ විදියට කැම ගන්න බැර වෙලා නියෙන්නේ?

අත්තම්මා: එකට ගොඩාක් හේතු නියෙනවා දුවේ.

සනුලි: එ මොනවද අත්තම්මේ?

අත්තම්මා: ගොඩාක් මිනිස්සු ගමෙන් නගරයට ආපු නිසා වගා කරන්න නියෙන ඉඩ කඩ අඩු වුණා. මිනිස්සු ගොඩාක් අව්‍යෙකි වෙවිව නිසා කැම උයන්න වෙලාව අඩු වුණා. එක නිසා ඉක්මනින් හදලා ගන්න ලේසි කැම කන්න පුරදු වුණා. එ කැම වල සිති, තෙල්, මුණු වගේම කෘතිම රසකාරකන් වැඩියෙන් නියෙනවා. එ වගේම අපි කන්නේ ගෙල්, පොහොර ගහපු කැම.

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන පෝෂණ ගැටලු

- අවුරුදු පහට අඩු දරුවන්ගෙන් ආසන්න වශයෙන් 7න් වික් අයෙක් කාෂ බවින් පෙලේ

- ගොවුන් වියේ පාසල් දරුවන්ගෙන් ආසන්න වශයෙන් 3න් වික් අයෙක් කාෂ බවින් පෙලේ

- ගොවුන් වියේ පාසල් දරුවන්ගෙන් ආසන්න වශයෙන් 5 දෙනෙකුගෙන් වික් අයෙක් යකඩ උග්‍රතාවයෙන් පෙලේ.

- සකම ගර්හන් කාන්තාවන් 5 දෙනෙකුගෙන් වික් අයෙක් යකඩ උග්‍රතාවයෙන් පෙලේ.

- සකම වැඩිහිටි පිරිමි 4 දෙනෙකුගෙන් වික් අයෙක් අධිඛර හෝ තරඟාරා බවින් පෙලේයි.

- සකම වැඩිහිටි කාන්තාවන් 3 දෙනෙකුගෙන් වික් අයෙක් අධිඛර හෝ තරඟාරා බවින් පෙලේයි.

ఇరుచెత్తి: ఆయ్దబోలనే దూరమనే. అద అపి కతు కారనేనే ఆపే పోశణుయ గఱన. ఉగ్యాలు మోనవి ఉ పోశణుయ గఱన ఉన్నానే?

సన్నిటి: రీవరీ, ఆపే ఆటేంతమి కివిలూ అపి కన సమహర కణమ తికూ అపి లెబి వెనవూ క్షయగూ.

నెఱితూతా: రీవరీ, సీతి, తెల్లే, భ్రమ్మ, కాశీమ రసకూరక లిచిప్పుర కణఖాల ఆపిం మోకడ వెన్నాలే?

ఇరుచెత్తి: తీవీ ద్రోలే, సీతి, తెల్లే, భ్రమ్మ, కాశీమ రసకూరక, తియెన కణమ లిచిప్పుర కణఖాల ఆపే బచి పిరంచలూ, బంఱ తినఁలవి లబి లిచిలెనలూ. బిర లిచిలెన తికూ లెబి రోగ లిలి తొడ్రురా వీమన్ లిచిలెనలూ. లే లింగేమ ఆపిం లెబి రోగ లిలిన్ ఆరక్కు లీమర అవఁజ పోశణుయ లాబెన్నేనే న్నా.

సన్నిటి: రీవరీ, లెబి రోగ లిలిన్ ఆరక్కు వెన్నాల నామి అపి మోనవూ కన్నాన తిన్నో?

ఇరుచెత్తి: ఆపిల లెబి రోగలిన్ ఆరక్కు కారన, లిలిన్ నూ భనిప లిలు భిన్నల లిలలి, పలుభూరా, పలు లిర్చ కాన్నాన తిని. లే క్షయనేనే అపి దైనపతూమ సమిం ఆహార లేచుక్క గన్నా లిక.

సన్నిటి: రీవరీ, సమిం ఆహార లేచుక్క మోనవూ తియెన్నాన తిన్నో?

ఇరుచెత్తి: దిలంఁన మె పిన్నార దైనూ, మె వీడైనర ఆహార కూతుఁచి హయెన్మ లిలిదిన్వయెన్ గ్రువి ఆహార లిర్చ దైనపతూమ కణమర గన్నా లిక నర లిడ్డగర్.

இல்லென் ஆஹார வேலூ கடினமாக இனப்பொம் ஆஹார காஷ்சி காய்வும் அனைத் தீவிடுவதேன் குறுவு கேள்வு என்று.

நினை ஹே
கிரி சுக்கிர
ஆஹார

ஶில்லு கு
கிரி ஆரி வர்க
அலு வர்க
(மாட வேங்க) / மால
/ சிள்ளர் / மக்கீ

கலாரூ

நைவு கீர் கூ
கிரி கு உமங்கில் கு விசு வர்க
நித்தெடுத் தீவிடு

ஒருஏநும்:

இங்கு அபி தீயேர்கள் ஒன்று நமிக் காரத் வேநேசிலு வெடிக் கருத்துப் பினி. வேநேசிலு முன்னால் வேலூ ஹோட் கேவத்துக் கட்டு கார்த்தோப் பின்துபில் ஆஹார வேலாகுகி, கீர்யரிவி விக்காலாகி கேட்கும் ஹோம்பிள்ளேம் வேநேசியெந்தும் அபரித் தூக்கிவரும்.

சுறுமி:

ரிவர், அபே அத்துமிமுகே வேவத்துக் கீர்யைவு.

விழுது:

வேவத்துதென் அபரித் கீர்யை பிரயேர்ந் மோனவாட் ரிவர்?

ஒருஏநும்:

அபிரித் தூக்கிவரும் பிரயேர்ந்து தமக்கி பிரனே, நைவு கீர் வேலூ விவிடுவதேன் குறுவு வில்லை, பலாரூ, அலு வர்க் காலாரூ பிரலிவுக் கேன விக். ஶீத் விக்கம் அவிராட்டீட் பிரும் அபரித் அவிக்க ஆஹார லி஬ாகுத்துப் பிரலிவு. அபரித் வெடிக் கீர்வெந்துக்கீர் குறுவு கூவுமார் கர கந்து கர, ஶீவு விக்கு அம்தர மூடுக்க் காலாரூ கர கந்து கர, ஶீவு விக்கு அம்தர மூடுக்க் காலாரூ கர கந்து கர.

அவன்தி:

ரிவர், அபிரித் விசு விசு நைநூவு கந்துத் தூக்கிவரும் ஹேடு?

- ගුරුදෙහුම්:** ඔව්. ඔව්. අපිට විශ්වාසයෙන් යුතුව කැමට ගන්න පුළුවන්.
- සනුම්:** මම හරිම ආසයයි අන්තම්මගේ ගෙවත්තේ වැඩ කරන්න. විතන හරිම සතුව නිතෙන තැනක් ටේර්.
- ගුරුදෙහුම්:** ඔව්. ඒ කතාව හරියටම හර්. වගා කරන වික හරිම විනෝදුරනක දෙයක්. ගෙවත්ත මගින් අපේ නිත් සන්සුන් වෙනවා. ඒත් විකම දුවේ, ගෙදුර හැමෝම ගෙවත්තේ විකට වැඩිකරන නිසා පවුලේ සමරිය හා සහයෝගය වැඩි වෙනවා. සනුවන් ලැබෙනවා.
- එම් වගේම දුවේ, ගෙවත්තේ වැඩ කරන කොට අපේ ගේරයට ව්‍යාම ලැබෙනවා. මේ නිසා අපේ ඇතෙය් මහත අඩුකර ගන්න පුළුවන් වෙනවා. අපිට නියෝගී වෙනවා.
- විහන්ගා:** මමන් ආසයයි ගෙවත්තක් හඳුගන්න.
- ගුරුදෙහුම්:** අන්න හොඳයි, මම කියලා දෙන්නම්කේ දාලා පුතාලට ගෙවත්තේ පහසුවෙන් වගා කර ගන්න පුළුවන් පෝෂණ ගුණයෙන් වැඩි හේග වර්ග.

ව්‍යුහවල: මේවායින් විවෘතින්, බහිජ ලවණ හා තන්තු ලැබේ.

මෙ කරල්, දූෂිල, බෙංචි, විටිවක්කා, මුරුදෙගා, තක්කාලි, කරවිල, වැට්කොල්, පතොල, බන්ඩ්ඩ්, ව්‍යුහ්බක්කා, වම්බලු, ඩීරි, කැරටි, ලීක්ස්, මාලු මිරස්, රාඛු, කැකිරි, හොකොල්.

වම්බලු

බන්ඩ්ඩ්කා

තක්කාලි

මුරුදෙගා

විටිවක්කා

කැකිරි

පළතුරු: මේවායින් විවෙකී, බහිජ ලවණ හා තත්ත්ව ලැබේ. කොඩියට හිතකර ප්‍රතිඵලිකාරක සහිතය.

නාරං, බෙඩිම්, වැඳ් බෙඩිම්, ගෙල්ලි, ක්‍රුෂ් ප්‍රහුලං, පේර, කෙසෙල්, පැපොල්, අම්, රූම්ටින්, අනෝදා, අන්නාසි, කටු අනෝදා, අල්ලේර, වේරල්, දේල්ම්, පමිබේලු, කාමරංගා.

නාරං

බෙඩිම්

ගෙල්ලි

ක්‍රු ප්‍රහුලං

පේර

කෙසෙල්

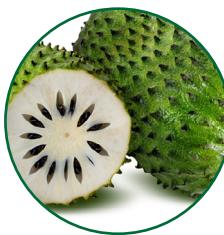
පැපොල්

අම්

රූම්ටින්

කටු අනෝදා

අල්ලේර

අන්නාසි

දිනපතා අවම වශයෙන් එළවුල් වර්ග 2ක්, පළවර්ගයක් සහ පළතුරු වර්ග 2ක් ආහාරයට ගන්න.

පලා වර්ග: පලා වර්ගවල තන්තු, සකඩ වැනි බහිජ ලවණ හා විවෘතීන් බහුලව අඩංගු වේ ඇත.

කනුරු මුරදෙනා, ගොටුකොල, මුරදෙනා, තම්පලා, සාරණා, මුකුණුවැන්න, ඩීරෑසේ කොල, කංකු, නිවිති, තෙඹු, කොත්තමල්ලේ.

කනුරු මුරදෙනා

මුරදෙනා

ගොටුකොල

ඩීරෑසේ කොල

තම්පලා

මුකුණුවැන්න

තිවිත

අනු ගෝවා

ධානය වර්ග: දානය වර්ග වල පිෂ්වය, ප්‍රෝටීන් හා තන්තු තිබේ.

බඩ ඉරියු, මෙනෝර හා කුරක්කන්.

බඩ ඉරියු

මෙනෝර

කුරක්කන්

මාජ බේශ: ප්‍රෝටීන හා ගක්තිය බහුලය. යකඩ හා සින්ස් බහුලව අඩංගු වී ඇත. සේයා, කවුලි, මූං ඇට, කොල්ල, මැස, බේංචි, දැඩිල.

සේයා

කවුලි

මූං ඇට

දඹල

මැස

බේංචි

අල වර්ග: අල වර්ග වල පිෂ්ටිය හා තන්තු බහුව අඩංගු වේ.

බතල, මකද්දෙනාක්කා, කිර අල, හුත්සරනා, නුලාංකිරිය, ඉන්නල, හිණරල, රාජාල, දින්දිල.

මකද්දෙනාක්කා

බතල

ඉන්නල

වෙනත් හේග්ගා: හතු, රට කපු, කොට්ටිං, පොල්.

හතු

රට කපු

පොල්

කොට්ටිං

කුල්බඩි: මෙම බේරේග ඔජයිය ගුණ සහිත සංස්වක වලින් පොහොසත්ය කරපිංචා, අමුමිරස්, කහ, ඉගුරු, අඩ, කොත්තමල්මි හා ගම්මිරස්.

කරිකිංචා

ඉගුරු

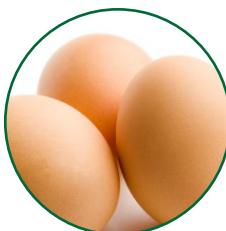
අමුමිරස්

ගම්මිරස්

කෘතීම රසකාරක වෙනුවට ගෙවන්නේ වගාකරගත් කුල්බඩි වර්ග ආහාරයට එකතු කර ගැනීමෙන් ආහාරයේ රසය, සුවදු මෙන්ම ඔජයිය ගුණයද වැඩි වේ.

ගුරුණුම්: බේරේග විශේෂ, ඉඩකඩි නියෙන පුදේශවල ගැහැණුත්ව විඳ්වන්, ගවයන් කුකුලන් වියේ ගොවීපොල සඳහන් ඇති කරන්න පුද්වන්. උත්තේන් නැවුම් දියර කිරී, බිත්තර විශේෂ පොහොරත් ලැබෙනවා. නැවුම් දියර කිරී, බිත්තර දියන්නේ ප්‍රෝටීන, විටමින් සහ බනිජ ලබනු වලින් පොහොසත් ආහාරයි.

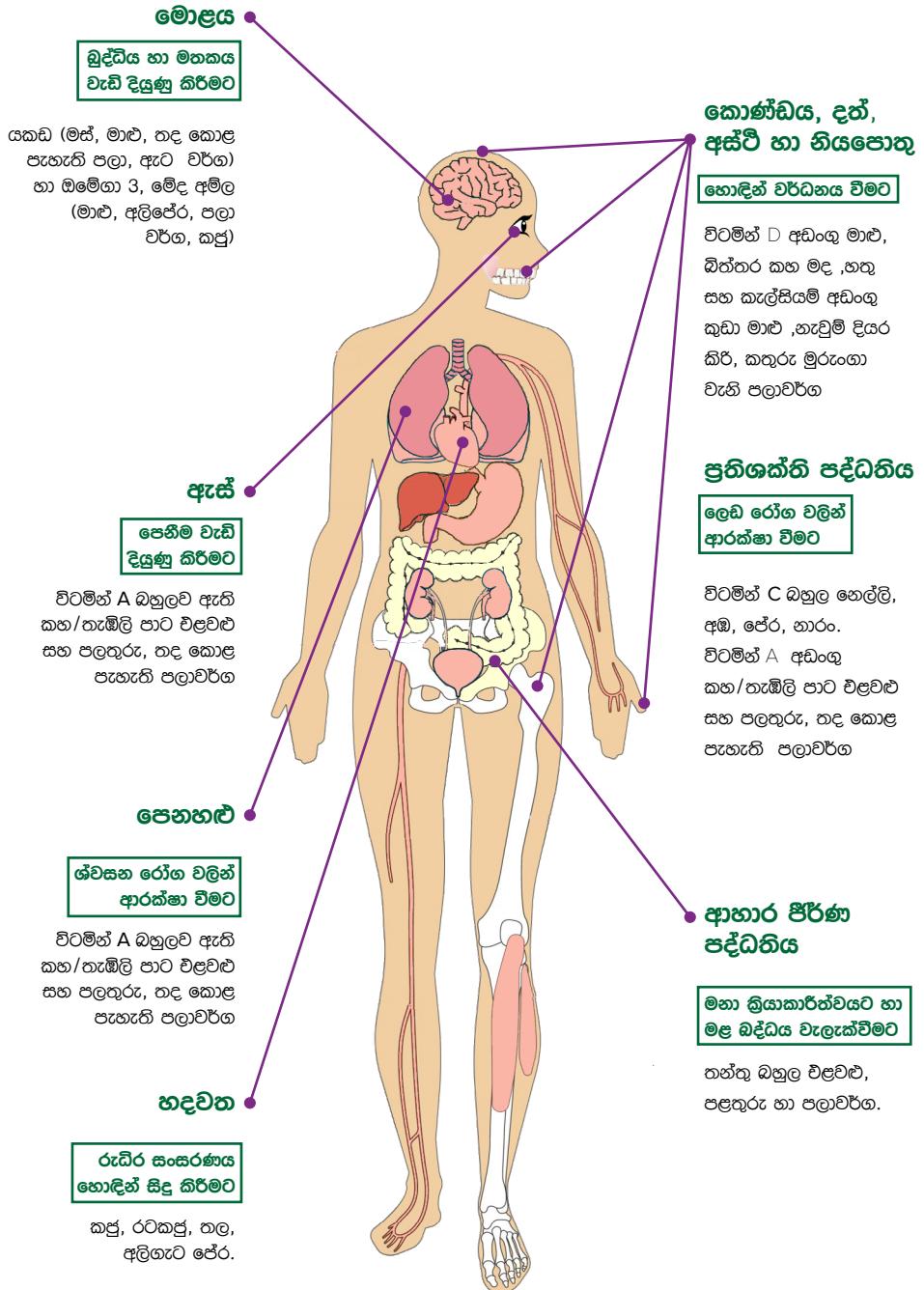
බිත්තර

නැවුම් දියර කිරී

සනුම්: රිවර්, ගෙවන්නෙන් ලැබෙන විළවල, පලනුරු වලින් කොහොමද අපි නිරෝගී වෙන්නේ?

ගුරුණුම්: ඉන්න, මම පුතාලට පෙන්නන්නම්. මේ පින්තුරේ නියෙන්නේ ග්‍රීරයේ අවයව තොදින් ත්‍රීයාකරන්න විළවල, පලනුරු කොහොමද උදුවූ වෙන්නේ කියලා.

ඩිනර: අම්මේ, අද අපිට ඉස්කෝලේදී ගෙවත්තෙන් ගන්න විළවල් පලතුරු වල පෝෂණ ගුණය යෙකගෙන උයන හැරී ගැන කියලා දුන්නා. මේ නියෙන්තේ මම මිය ගත්ත කරුණු.

අම්මා: එක නම් ගොඩක් වැදගත් දෙයක් තමයි පුතේ. අපි කොට්ටූර පෝෂණ ගුණය නියෙන ආහාර තෝර ගත්තත්, අපි කැම පිළියෙළ කරන ආකාරයේ අඩුපාඩු නිධින නිසා අපේ ඇරිරයට අවශ්‍ය පෝෂණ කොටස් තොලැඳී යන්න පුළුවනි. කො බලන්න පුතා මිය ගත්ත දේවල්?

ඩිනර: ඒ වගේම උයන ආහාර හොඳුන් ගබඩා කරන විදිහත් කියලා දුන්නා.

අම්මා: කො බලන්න පුතා මිය ගත්ත දේවල්?

ආහාර පිසීමේ දී හා ගබඩා කිරීමේ දී අප මතක තබාගත යුතු කරයුතු

ව්‍යුත්පනය	ජ්‍යෙෂ්ඨ
ආහාර පිළියෙල කර ගැනීමට ආසන්නයේ දී ගෙවට්තෙන් විළවල හා පලා වර්ග නොලාභන්න.	පිරිසිදු, නැවුම්, විවිධත්වයෙන් යුතු විළවල හා පලා වර්ග ලබාගත හැකිය.
කැපීමට පෙර විළවල, පලතුරු හා පලා නොදින් සෝදා ගැනීම.	කැපීමෙන් පසු සේදීමේදී හිතකර පෝෂණ කොටස් ඉවත් වෙයි.
විළවල හා පලා කිරෙන් පිළියෙල කිරීමේදී විවායේ පැහැදය ආරක්ෂා වන තරමට පමණක් පිසාගත යුතුය.	පලා වර්ග වැඩිපූර පිසීමේදී වහි අධිංග විටමින් දැස් උත්තුස්ම නිසා විනාශවේ.
පලා කිරෙන් පිසාගතීමේ දී /කොළ කදු පිළියෙල තිරිමේ දී වියට පලා /කොළ යුතු වික්කල යුත්තේ රුපෙන් බාගැනීමට ආසන්නයේදීය.	
හැකි තරම් පලා වර්ග සම්බෝල ලෙස දෙනී යොදා සකසා ආහාරයට ගන්න.	පලා වර්ග අමුවෙන් ආහාරයට ගැනීමෙන් පෝෂණ ගුණය සුරුයෙක්. දෙනී යොදීමෙන් පෝෂණ ගුණය වැඩි කිරීමට හේතුවේ.
පලතුරු ආහාරයට ගැනීමේ දී හැකි සම්ම විවිධ පොත්ත සමග ආහාරයට ගැනීම.	පලතුරු වල පොත්ත තන්තු වලින් හා සෞඛ්‍යව හිතකර සංක්‍රිත වලින් පොගොසත්ය.
පිසින ලද ආහාර පිරිසිදු ස්ථානයක සතුත්ට ඇතුළු විය නොහැකි පරදී නොදින් වසා තැබිය යුතු වේ.	සතුත් ගෙන් ආහාර අපවිතු වීම වැළැක්වීමට
හිතකරණයේ අසුරා තැබීමේ දී නොපිසු මස් මාල ඩිසිට්ටෙකත් පිසු ආහාර සමග ගබඩා නොකළ යුතු වේ.	නොපිසු මස් මාල වැනි ආහාර වල රෝග කාරක බැක්ටීරියා බහුලව ඇති අතර විමර්ශන් පිසු ආහාර අපවිතු වේ.
පිසු ආහාර හිතකරණයේ තබා වර්තන්වර විළියට රැගෙන රත්කර ආහාරයට ගැනීම හා නැවත හිතකරණයෙහි තැබීමෙන් වලදින්න.	ආහාර වර්තන්වර විළියට ගැනීමෙන් ක්ෂේත්‍ර ඡීවිත්වා වර්ධනය වැඩිවේ.

ප්‍රතා: තාත්තේ, අපේ ටීවර කිවුවා ගෙවත්තේ වගා කරන විළවල්, පළතුරු පැලයි, අටට වර්ගයි, අපේ ගෙවල් ලුගම නියෙන කැමිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ පැල අලෙවි සැලෙන් ගන්න පුළුවන් කියලා.

තාත්තා: විහෙක මම විතැනට ගිහිල්ලා පෝෂණ ගුණ දෙන ඔය කියන පාතියේ පැලයි, බිජයි අරන් වින්නම්.

ප්‍රතා: අපි මූල් ප්‍රවාලම විකු වෙළා පෝෂණ ගුණයෙනුත් සම්පූර්ණ ගෙවත්තක් හඳුගතිමු.

ප්‍රච්චේ පෝෂණය තම ගෙවත්තෙන් ම සපයාගන හැකි කාර්මක ගෙවත්තක් තුළින් සෞඛ්‍ය සම්පන්න නිරෝගීමත් දිවියක් ගත කිරීමට අධිස්ථාන කර ගනිමු.

ගෙවනු වගා කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රදේශයේ කැමිකර්ම පර්යේෂණ නිෂ්පාදන සහකාර හෝ කැමිකර්ම උපදේශක භාවුවන්න.

ගෙවත්තෙන් ලැබෙන අස්වැන්න නිවයේ පෝෂණයට යොදා ගන්නා ආකාරය ගැන දැන ගැනීමට ප්‍රදේශයේ සෞඛ්‍ය වෙද්‍ය නිලධාරී, ප්‍රව්ල් සෞඛ්‍ය සේවා නිලධාරීනි හාවුවන්න.

ඡෛව වැඩිපුර තොරතුරු
දැන ගැනීමට අවශ්‍ය නම්

දුරකථන: 011236320/21

ගැක්ස්: 011236320

ලිපිනය: පෝෂණ අංශය

7 වන මහා

මහජන සෞඛ්‍ය කංශීරණය

555/5, ඇල්වීටිගල මාවත,

කොළඹ 05.

විද්‍යුත් තැපෑල: nutritiondivision@health.gov.lk

ISBN 978-955-3666-99-4

9 781234 567897